

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ

**ЗБІРНИК
ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**Запоріжжя
24 Жовтня 2025 р.**

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Мукачівський державний університет

Одеський національний технологічний університет

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Ніжинський державний педагогічний університет імені Миколи Гоголя

Комунальний заклад вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна
академія» Запорізької обласної ради

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

“ЗМІЦНЕННЯ СПІЛЬНИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ ЧЕРЕЗ ОСВІТУ”

ЗБІРНИК

**ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**в рамках реалізації проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення
спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та
підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT -
ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH**

Запоріжжя, 24 Жовтня 2025 р.

Co-funded by
the European Union

STRENGTHENING THE EU COMMON VALUES THROUGH
THE POLICY OF MULTILINGUALISM IN THE EDUCATION
AND TRAINING OF FUTURE TEACHERS

Erasmus+
Jean Monnet Modules

УДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет Вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького (протокол № 4 від «31 жовтня 2025 р.)

ДК 37.014.24(4)+(477)(043.2)

З-69

Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту : збірник тез доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (24 жовтня 2025 р., м. Запоріжжя). – Запоріжжя : Вид-во МДПУ імені Богдана Хмельницького, 2025. – 440 с.

ISBN 978-617-7346-80-6

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами III Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Зміцнення спільних європейських цінностей через освіту», організованої та проведеної в рамках імплементації Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького проекту Erasmus+ Модуль Жана Моне “Зміцнення спільних цінностей ЄС через політику багатомовності в освіті та підготовці майбутніх вчителів”, 101083321 - SEUCV ETT - ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH. Учасниками конференції розглянуто питання впливу спільних цінностей ЄС на розвиток нової проєвропейської початкової та середньої загальної освіти в Україні, проаналізовано Європейські виміри сталого розвитку української вищої освіти, досліджено соціально-педагогічні виміри інклюзивної освіти в країнах Європейського Союзу. Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Наталя Фалько – доктор психологічних наук, професор (голова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Ольга Гончарова – кандидат педагогічних наук, доцент (співголова), Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Аліна Маслова – кандидат педагогічних наук, доцент, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Юлія Шевченко – доктор педагогічних наук, професор, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Галина Олейнікова - кандидат філологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Євген Топалов – старший викладач, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

© Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, 2025

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

3. Lysak H. The Integration of Artificial Intelligence in EFL Instruction across Europe: A Critical Review of Tools, Methods and Impacts. *Comparative Professional Pedagogy*. 2025. 15(1). Pp. 48–55.

4. Schmidt T., Strasser T. Artificial Intelligence in Foreign Language Learning and Teaching: A CALL for Intelligent Practice. *Anglistik: International Journal of English Studies*. 2022. 33(1). Pp. 165–184.

5. Kosharna N., Petryk L. European and Ukrainian Experience in Foreign Language Training of the Teacher: Overview of Strategies. *Visnyk of Pedagogical Education*. 2024. 11(29). Pp. 744–757.

Kravets O.O.

Dmytro Motornyi Tavria State
Agrotechnological University

CHALLENGES IN HIGHER EDUCATION IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF MILITARY ACTION

The war has significantly complicated the learning process and exacerbated the problems of the national higher education system. Higher education institutions have been forced to quickly adapt to extreme conditions, including security risks, infrastructure destruction, mass internal and external migration of students and teachers, and profound psychological stress. It is now necessary to assess the strategic and long-term consequences of these forced changes.

The following problems faced by the higher education system are, firstly, the transition to distance learning. The World Bank's review "Education: The Impact of War in Ukraine" provides a comprehensive analysis of this problem, drawing attention to the negative consequences in the form of a loss of live communication between students and teachers, a decline in learning outcomes compared to the lowest indicators in Europe, and statistics on displaced persons and the destruction of universities and schools. The review is interesting in that it provides ways to solve problems with the help of the World Bank [4]. Secondly, according to research by O.

Nalyvaiko, the number of academic integrity violations has increased significantly in Ukraine. In his study, the author presents the results of a sociological survey of higher education students on compliance with academic integrity rules when performing various types of tasks and analyses how often teachers use plagiarism detection software or artificial intelligence to check students' work [2].

Thirdly, psychologists have recorded extreme levels of stress and anxiety among students and teachers, which significantly complicates adaptation to the educational process and leads to increased learning losses. Research by O. Yu. Ovcharenko shows the results of a survey of students about their anxiety levels before and after the war. According to the survey, the level increased by 31.5% [3]. It is also necessary to pay attention to the psycho-emotional state of teachers, the deterioration of which has a significant impact on learning outcomes.

Fourthly, we are currently experiencing staff losses, as more and more teachers and students are emigrating and adapting to new countries without considering returning to Ukraine; many teachers have taken up arms to defend Ukraine. Denys Kurbatov, Deputy Minister of Education and Science of Ukraine, states that "At the moment, we are seeing staff losses of approximately 20%. This applies to scientists who have either moved abroad or switched to other professions. However, 80% of researchers remain in Ukraine and continue to work in these difficult conditions" [4].

Fifthly, it is necessary to take into account the physical and financial problems of higher education. Direct damage to Ukraine's educational infrastructure as a result of the aggression is estimated at \$13.4 billion [5], damage to research infrastructure is 30% [4], and this percentage continues to rise.

Higher education faces many challenges ahead, including the need to reorient educational programmes towards the areas that will be needed to rebuild the country; the integration of veterans into the educational process with the aim of providing educational services or retraining; the integration of higher education institutions into the European space and analysis of the reforms that need to be carried out for this purpose; the creation of programmes for the psycho-emotional recovery of students

and teachers; the revision of teachers' salaries and the creation of conditions for the return of those who have left the country.

REFERENCES

1. Втрати у сфері кадрів. Яка кількість українських науковців покинула країну? URL: <https://economica.com.ua/content/kadrovi-vtrati-skilki-ukrayinskih-naukovciv-viyihalo-za-kordon/> (дата звернення: 17.10.2025).
2. Наливайко О., Калістова О., Поляков Д. Дотримання академічної доброчесності навчальних досягнень здобувачів освіти в процесі дистанційного навчання. *Освітологічний дискурс: наук. електрон. фах. вид.* 2020. № 4 (31) С.143-158
3. Овчаренко О.Ю. Психоемоційний стан студентів в умовах збройного конфлікту. *Вікова та педагогічна психологія*. 2024. Вип.53. С.75-81 URL: <http://habitus.od.ua/journals/2023/53-2023/12.pdf> (дата звернення: 17.10.2025).
4. Освіта: наслідки війни в Україні. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099631507072239980/pdf/IDU04805ab35047b2049990a0e101c605921c504.pdf> (дата звернення: 17.10.2025).
5. Learning and School Reforms Continue in Ukraine Despite War Challenges. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2025/03/25/learning-and-school-reforms-continue-in-ukraine-despite-war-challenges> (дата звернення: 17.10.2025).